

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Л.К. Задорожна

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційна освітня діяльність

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійна програма Педагогіка середньої освіти

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Інноваційна освітня діяльність», розглянутої та схваленої на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту (протокол № 14 від «20» серпня 2023 р.) та затвердженої на засіданні Вченої ради КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (протокол № 4 від «31» серпня 2023 р.)

Розробник: Ягоднікова Вікторія Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Протокол № 15 від «01» вересня 2023 р.

Завідувач кафедри

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
			1-й
		<i>Семестр</i>	
			1-й
		<i>Лекції</i>	
			8 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
			6 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
	76 год.		
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета формування у здобувачів вищої освіти системи знань і навичок, необхідні для організації і здійснення інноваційної освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Завдання:

- набути ґрунтовні знання основ сучасної інноваційної педагогіки та методологічні основи і дидактичні принципи інноваційної освіти,
- розуміння і усвідомлення необхідності інноваційних перетворень в освіті,
- сприяти розвитку інноваційного мислення і інноваційної поведінки,
- сприяти формуванню готовності до інноваційної освітньої діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної компетентності - Здатність розв'язувати актуальні проблеми та складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері педагогіки та загальної середньої освіти.

б) загальних (ЗК):

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері педагогіки та загальної середньої освіти.

СК 4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу загальної середньої освіти.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері загальної середньої освіти і педагогіки та розв'язувати складні задачі у муьдисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК 10. Здатність до організації і здійснення процесу виховання в закладі загальної середньої освіти.

СК 11. Здатність до організації і здійснення методичної роботи та методичного супроводу педагогічної діяльності.

СК 13. Здатність до педагогічної рефлексії в процесі розв'язання професійних завдань, до самоосвіти, професійного самовдосконалення і самореалізації.

Кінцеві **програмні результати навчання**, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

ПРН 1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку загальної середньої освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

ПРН 2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницької діяльності.

ПРН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів

ПРН 6. Розробляти та реалізовувати освітні, інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері загальної середньої освіти та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

ПРН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/ педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та ревалентність.

ПРН 10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері загальної середньої освіти, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

ПРН 11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері загальної середньої освіти.

ПРН 12. Знати та вміти застосовувати принципи, сучасні методи, прийоми, форми організації процесу виховання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 14. Демонструвати прагнення до неперервного особистісно-професійного саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- інноваційні тенденції розвитку освіти,
- сутність інновацій та інноваційної діяльності,
- теоретико-методологічні, методичні та правові основи інноваційної освітньої діяльності,
- теоретичні та практичні основи інноваційних технології навчання і виховання,
- особливості організації і здійснення інноваційного освітнього процесу.

вміти:

- реалізовувати принципи інноваційного навчання і виховання,
- застосовувати інноваційні технології навчання і виховання з метою організації та реалізації освітнього процесу в умовах сучасних трансформацій освіти,
- здійснювати проектування засобів і інструментарієв освітнього процесу,
- розробляти інноваційні соціально-педагогічні, педагогічні проекти,
- генерувати інновації та проводити експертизу,
- моделювати інноваційне освітнє середовище,
- проектувати освітній процес, добирати доцільні інноваційні форми і методи його організації та реалізації;
- надавати консультативну допомогу учасникам освітнього процесу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інноваційної освітньої діяльності

Тема 1. Теоретичні основи інновацій в освіті

Поняття «інновації», «освітні інновації», «педагогічні інновації». Сутність і особливості інновацій в освіті. Джерела освітніх інновацій. Передумови інноваційних змін в освіті. Класифікація освітніх інновацій. Критерії освітніх інновацій.

Інноваційний процес. Інноваційні процеси в системі освіти. Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Структура та етапи інноваційного процесу. Сутність і закономірності розвитку освітніх інноваційних процесів. Управління інноваційним процесом. Особливості інноваційного процесу в умовах воєнного стану.

Тема 2. Сутність інноваційної освітньої діяльності

Поняття «освітня діяльність», «інноваційна діяльність», «інноваційна освітня діяльність». Рівні освітньої інноваційної діяльності. Об'єкти і суб'єкти інноваційної освітньої діяльності. Сутність і структура інноваційної освітньої діяльності. Завдання, зміст і методи інноваційної освітньої діяльності. Принципи здійснення інноваційної освітньої діяльності. Управління інноваційною освітньою діяльністю.

Т

Основа нормативної бази: Закон України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про інноваційну діяльність», положення «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» (наказ МОН України від 17.11.2000 р. № 522), положення «Про експериментальний загальноосвітній нормативна база інноваційної освіти (2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014). Особливості організаційної бази інноваційної освітньої діяльності.

Змістовий модуль 2. Інноваційні технології навчання і виховання як предмет інноваційної освітньої діяльності

Тема 4. Інноваційні освітні технології

Сутність та специфіка інноваційних технологій в освіті. Гуманістична спрямованість інноваційних освітніх технологій. Класифікація інноваційних технологій в освіті. Особливості інноваційних технологій навчання і виховання. Організація експертизи інноваційних технологій навчання і виховання. Проблеми та перспективи впровадження нових освітніх технологій

Тема 5. Інтерактивні технології навчання і виховання

Інтерактивні технології навчання і виховання. Інтегративні технології. Технологія «перевернутий клас». Ігрові технології. Діалогічні технології. Технологія колективної творчої справи. Тренінгові технології. Проектні технології. Квест технології. Змагальні технології. Кейс-технології. Вимоги

Змістовий модуль 3. Психолого-педагогічні засади інноваційної освітньої діяльності

Тема 6. Психолого-педагогічні особливості інноваційної освітньої діяльності

Психологічні особливості інноваційної освітньої діяльності. Педагог як суб'єкт інноваційної освітньої діяльності. Інноваційна компетентність педагога. Проблема сприйняття інновацій учасниками освітнього процесу. Антиінноваційні бар'єри у педагогів, їх сутність, особливості, види. Профілактика і подолання антиінноваційних бар'єрів у педагогів. Психолого-педагогічні аспекти готовності педагогів до інноваційної освітньої діяльності. Структура готовності до інноваційної освітньої діяльності. Показники готовності педагогів інноваційної освітньої діяльності та діагностичний інструментарій їх вимірювання.

Тема 7. Організаційно-методичні засади організації інноваційної освітньої діяльності

Організаційно-методичні засади підготовки педагогів до інноваційної освітньої діяльності. Особливості проектування інноваційної освітньої діяльності. Організаційно-методичні умови організації інноваційної освітньої діяльності. Методичний менеджмент інноваційної освітньої діяльності.

о

с

у

в

а

Тема 8. Науково-методичний супровід інноваційної освітньої діяльності

Науково-методичний супровід як інструмент ефективної інноваційної освітньої діяльності. Сутність, структура та зміст науково-методичного супроводу. Система науково-методичного супроводу. Концептуальні засади розбудови системи науково-методичного супроводу. Форми і методи науково-методичного супроводу. Розробка і впровадження науково-методичного супроводу інноваційної освітньої діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п/с	с.р.		л	п/с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інноваційної освітньої діяльності								
Тема 1. Теоретичні основи інновацій в освіті					10	2		8
Тема 2. Сутність інноваційної освітньої діяльності					12		2	10
Т					8			8
е								
м								
Разом за змістовим модулем 1					30	2	2	26
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології навчання і виховання як предмет інноваційної освітньої діяльності								
Тема 4. Інноваційні освітні технології					10	2		8
Тема 5. Інтерактивні технології навчання і виховання					14		2	12
Разом за змістовим модулем 2					24	2	2	20
Змістовий модуль 3. Психолого-педагогічні аспекти інноваційної освітньої діяльності								
Тема 6. Психолого-педагогічні особливості інноваційної освітньої діяльності					12	2		10
Тема 7. Організаційно-методичні засади організації інноваційної освітньої діяльності					12	2		10

Тема 8 Науково-методичний супровід інноваційної освітньої діяльності					12		2	10
Разом за змістовим модулем 3					36	4	2	30
Усього годин					90	8	6	76

5. Теми практичних/семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 2. Сутність інноваційної освітньої діяльності	2
2.	Тема 5. Інтерактивні технології навчання і виховання	2
3.	Тема 8 Науково-методичний супровід інноваційної освітньої діяльності	2
	Усього	6

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
	<i>За кожною темою курсу здобувач освіти повинен скласти конспект самостійно опрацьованих тем згідно з правилами цитування.</i>	
1	<i>Тема 1. Теоретичні основи інновацій в освіті</i> - Запишіть визначення (згідно з правилами цитування) та проаналізуйте у різних джерелах тлумачення основних понять, а саме: «інновації», «освітні інновації», «інновації навчання», «педагогічні інновації», «інновації виховання», «інноваційний процес». «управління інноваційним процесом». - Зробіть висновки щодо тенденцій розвитку інноваційних процесів в освіті.	8
2	<i>Тема 2. Сутність інноваційної освітньої діяльності</i> - Ознайомтесь з перспективним досвідом педагогів Одещини. - Підготуйте портфоліо педагогів-інноваторів регіону (на вибір студента). - Наведіть приклади реалізації принципів здійснення інноваційної освітньої діяльності.	10
3	<i>Тема 3. Організаційно-нормативна база інноваційної освітньої діяльності</i> - Законспекуйте та проаналізуйте нормативні документи про здійснення інноваційної освітньої діяльності. - Визначте організаційне забезпечення інноваційної освітньої діяльності.	8

4	<p><i>Тема 4. Інноваційні освітні технології</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Складіть перелік рекомендованих літературних джерел з теми для проведення консультації. - Оформіть карту проєкту (тема проєкту за вибором студента). 	8
5	<p><i>Тема 5. Інтерактивні технології навчання і виховання</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ознайомтесь з інтерактивними технологіями навчання і виховання, які активно застосовуються педагогами регіону. - Розробіть алгоритм впровадження в практику інтерактивну технологію (за вибором здобувача освіти). 	12
6	<p><i>Тема 6. Психолого-педагогічні особливості інноваційної освітньої діяльності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Розробіть комплекс заходів щодо профілактики антиінноваційних бар'єрів у педагогів. - На вибір студента: Складіть діагностичний інструментарій для виявлення стану готовності до педагогів до інноваційної освітньої діяльності / Складіть 10 тестових завдань з теми. 	10
7	<p><i>Тема 7. Організаційно-методичні засади організації інноваційної освітньої діяльності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначте і спроєктуйте реалізацію організаційно-методичних умов організації інноваційної освітньої діяльності. - Складіть перелік рекомендованих літературних джерел для забезпечення підготовки педагогів до інноваційної освітньої діяльності. 	10
8	<p><i>Тема 8. Наукові та організаційно-методичні засади інноваційної освітньої діяльності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Розробіть науково-методичний супровід інноваційної освітньої діяльності педагогів. Підготуйте мультимедійну презентацію. - Проаналізуйте з різних джерел сутність науково-методичного супроводу. 	10
	Усього	76

7. Методи навчання

лекції: розповідь, пояснення, ілюстрація, візуалізація, дослідження, бесіда, демонстрація, класифікація, дискусія;

семінарські заняття: дискусія, кейс-стаді, аналіз, систематизація, порівняння, мозковий штурм, метод проєктів, робота в малих групах, ділові ігри, презентація;

самостійна робота: узагальнення, аналогія, аналіз, синтез, інтегрування, проєктування, моделювання.

8. Методи контролю

Поточний контроль: опитування, тестування, взаємоконтроль (взаємооцінювання), самоконтроль (рефлексія, самооцінювання), захист індивідуальних та групових завдань, презентація.

Підсумковий контроль: залік.

Залік відбувається у формі захисту інноваційного продукту.

9. Критерії оцінювання результатів навчання

9.1 Критерії оцінювання за всіма видами робіт

Бали			Критерії оцінювання навчальних досягнень	
За національною шкалою	Шкала ЄКТС		Теоретична підготовка	Практична підготовка
			Здобувач вищої освіти	
2...5	1...100	F...A		
відмінно	90 ... 100	A	Здобувач вищої освіти демонструє ґрунтовні знання з питань інновацій в освіті, теоретичних і практичних засад інноваційної освітньої діяльності; володіє термінологією інноваційної педагогіки; розуміє сутність інноваційної освітньої діяльності і інноваційного процесу, чітко, логічно і аргументовано трактує навчальний матеріал; його значення для подальшої професійної діяльності.	Здобувач вищої освіти вільно орієнтується в навчальному матеріалі. Здійснює аналіз організаційно-нормативної джерельної бази з організації і здійснення інноваційної освітньої діяльності.. Активно приймає участь у дискусіях. Вміє обґрунтувати і довести власну точку зору. Виконує всі практичні завдання самостійно, творчо, у повному обсязі, володіє навичками проектування і моделювання.
добре	75 ... 89	C ... B	Здобувач освіти виявив загалом добрі знання навчального матеріалу з питань організації і здійснення інноваційної освітньої діяльності, але допустив не суттєві помилки; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої роботи.	Завдання самостійної роботи виконано, але не виявлено креативності, висновки потребують подальшого осмислення та відповідності до практичної роботи. Здобувач освіти впевнений у власних висновках, але вони потребують уточнення. Приймає активну участь у дискусіях і інтерактивних вправах.

задо вільно	60 ... 74	E ... D	Здобувач освіти виявив базові знання основного навчального матеріалу дисципліни, необхідні для подальшого навчання та професійної діяльності; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив помилки у відповідях на запитання при виконанні завдань, але спроможний самостійно, доопрацювати програмний матеріал.	Завдання виконує самостійно, але стандартно. Здобувач освіти невпевнений у власних висновках. Поверхово орієнтується в матеріалі дисципліни, зокрема в інноваційних технологіях, а також у проблемі, поставленій у завданні, відповідь розкрито неповністю є недоліки.
2	35 ... 59	FX	Здобувач освіти має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу курсу; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.	Не демонструє уміння інноваційної освітньої діяльності. Виконує частину завдання за допомогою викладача.
2	1 ... 34	F	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом	Не володіє практичними навичками проєктування. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

9.2. Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичне заняття	12-9	Здобувач вищої освіти активно бере участь у занятті. Правильно з творчим підходом виконує завдання, висловлює обґрунтовані міркування, наводить доцільні приклади.
	8-4	Здобувач вищої освіти не виявляє активність на занятті чи виявляє епізодично, відповіді надає правильні, але шаблонні. Має певні труднощі щодо обґрунтування власної думки.
	3-1	Здобувач освіти лише спостерігає за заняттям, не може самостійно виконати завдання.
	8-6	Тема розкрита повно, логічно, обґрунтовано. Завдання виконано творчо і оригінально.

Письмові доповіді, завдання		Дотримані вимоги до письмових завдань і правил цитувань.
	5-3	Завдання виконане стандартними фразами, але дотримані вимоги до письмових завдань і правил цитувань.
	2-1	Завдання виконано частково, формально, є суттєві помилки.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням принципів академічної доброчесності.
Проектування / моделювання	8-6	Завдання виконано оригінально, з творчим підходом, з дотриманням всіх етапів проектування/моделювання та методичних рекомендацій. Розроблено презентацію, яка розкриває тему і суть завдання.
	5-3	Завдання виконано стандартно, але з дотриманням всіх етапів проектування/моделювання та методичних рекомендацій. Презентація не виразна, повністю дублює текст завдання.
	2-1	Завдання виконано з суттєвими помилками, з порушенням етапів проектування/ моделювання та без дотримання методичних рекомендацій. Презентація відсутня.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням принципів академічної доброчесності.
Творчі/пошуково-дослідницькі, аналітичні завдання	4	Виконане завдання відповідає предмету навчальної дисципліни, характеризується самостійністю, оригінальністю, демонструє інноваційне мислення здобувача вищої освіти, відповідає сучасним вимогам до управлінській освітянській практиці,
	3-2	Завдання відповідає предмету навчальної дисципліни, але не характеризується оригінальністю, має переважно описовий характер.
	1	Завдання виконано поверхово, не розкриває ключову практичну проблему.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням принципів академічної доброчесності.
Тематичний словник/конспект	3	Наявність всіх тем навчальної дисципліни, дотримані вимоги до правил цитувань і оформлення літературних джерел.
	2	Відсутність всіх тем навчальної дисципліни, дотримані вимоги до правил цитувань і оформлення літературних джерел.

	1	Відсутність всіх тем навчальної дисципліни, помилки у правилах цитування і оформлення літературних джерел.
	0	Відсутність тематичного словника/конспекту або порушенні принципи академічної доброчесності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та/або періодичний контроль											Підсумков. контроль	Загальна підсумкова оцінка
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					
T1	T2		T3	T4	T5		T6	T7		T8	0	100
ср	п	ср	ср	ср	с	ср	ср	с	ср	ср		
8	12	8	8	8	12	8	8	12	8	8		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичні посібники
2. Презентації до лекцій.
3. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи та семінарських занять з дисципліни.

13. Рекомендована література

Основна

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., доповн. К.: Академвидав, 2015. 304 с.
2. Інноваційні педагогічні технології: посібник. за ред.. О.І. Огієнко; авт. кол.: О.І.Огієнко, Т.Г. Калюжна, Ю.С. Красильник, Л.О.Мільто, Ю.Л. Радченко, К.В. Годлевська, Ю.М. Кобюк. К., 2015. 314 с.
3. Мариновська О.Я. Педагогічна інноватика & Менеджмент інновацій: навч.-метод. посіб. Івано-Франковськ: Місто НВ. 2019. 504 с.
4. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник: Автори-упорядники: Цюняк О. П., Довбенко С. Ю., Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2019. 190 с.
5. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 360 с.

Додаткова

1. Бойко А. М. Упровадження педагогічної інноватики в практику виховання: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2011. 384с.
2. Гуревич Р.С., Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід: навч. посібник; за ред. Гуревича Р. С. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. 348 с.
3. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Веб-квест як інноваційна технологія навчання у вищій і середній школі. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2011. № 21 (232). Ч. 1. С. 36-45.
4. Даниленко Л. І. Менеджмент інновацій в освіті. К.: Шкільний світ, 2007. 120 с.
5. Василенко Н. В. Інноваційний потенціал школи. *Директор школи*. 2011. № 3. С. 25-28.
6. Василенко Н. В. Підготовка керівників загальноосвітніх навчальних закладів до інноваційної діяльності: Вінниця : ПП «ТД «Едельвейс і К», 2010. 224 с.
7. Докучаєва В. В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі: монографія. Луганськ: Альма-матер, 2005. 304 с.
8. Інновації в освіті: інтеграція науки і практики : зб. наук.-метод. праць. за заг. ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 492 с.
9. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 444 с.
10. Клеха Л. Управління інноваціями. *Директор школи*. 2010. № 40. С. 24-25.
11. Литвинов А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посіб.: Університетська книга, 2017. 268 с.
12. Мармаза О.І. Інновації в менеджменті освіти : монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 128 с.

13. Мірошнік С. І. Інновації в системі середньої загальної освіти : теоретичний аспект: [http:// www.nbuuv.gov.ua](http://www.nbuuv.gov.ua)
14. Нікула Н.В. Управління інноваційною діяльністю закладів загальної середньої освіти в контексті впровадження концепції «Нова українська школа». Випуск 22. Т. 4. 2020. С. 201-205.
15. Організатору інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи у загальноосвітньому навчальному закладі: методичний poradnik / Автори-упорядники: І. Н. Євтушенко, Ю. І. Завалевський, С. В. Кириленко, О. І. Киян, К. В. Таранік-Ткачук. К. Чернівці: Букрек, 2014. 420 с.
16. Петрова, І. Л., Сивка, О. В. Розвиток інноваційної діяльності в організаціях освітньої сфери. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2019 (3 (51), 119-126.
17. Рацул А. Б., Ликов В. Н., Ликова В. І. Школа виховання креативного вчителя : (На матеріалі діяльності педагогічного клубу "Сухомлинець" (1980-2017): монографія,; Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. Кропивницький : Код, 2018. 239 с.
18. Сидоренко В.В. Науково-методичний менеджмент освітніх інновацій в умовах післядипломної педагогічної освіти. *Науковий вісник УМО: електронне видання*. К.: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. Вип. 1. Ч. 1. С. 240-254. Електрон. опт. Диск. Режим доступу:
19. Ягоднікова В. В. Проблема антиінноваційних бар'єрів у виховній діяльності педагогів. *Педагогічна освіта: теорія і практика*: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені І. Огієнка; гол. ред. Каньоса П. С. Кам'янець-Подільський: видавець ПП Зволенко Д. Г., 2013. Вип. 13. С. 162-167.
20. Ягоднікова В. В. Розвиток мотивації педагогів до інноваційної виховної діяльності : навч.-метод. посіб. Одеса: ТОВ «Лерадрук». 2013. 114 с.
21. Ягоднікова В. В. Формування інноваційної спрямованості виховного процесу загальноосвітньої школи: теоретичні і практичні аспекти: монографія. Одеса: Видавець В. В. Букаєв, 2016. 496с.
22. Ягоднікова В.В. Психологічний тренінг як метод розвитку інноваційного потенціалу педагогів Актуальні проблеми психології інновацій: теорія та практика: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 вересня 2017 р). Одеса. ВМВ, 2017. С.160-163.
23. Ягоднікова В,В., Чешенко О.І. Інноваційні стратегії нової школи в Одеському регіоні. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2018. № 1. С.23-27.
24. Ягоднікова В.В. Критеріальний підхід до визначення стану сформованості інноваційної компетентності педагогів. Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти: зб. наук. праць / за заг. ред. д. філос. Н. Журби М.А. Монреаль СРМ «ASF», 2018. С.65-68.
25. Ягоднікова В.В. Актуалізація інноваційної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. Професійна компетентність сучасного

педагога: методологія, теорія, методика, практика: монографія. Задорожна Л.К., Ягоднікова В.В., Сагач Г.М. та ін., за заг. ред. В.В.Ягоднікової. Одеса.: Вид.Букаєв В.В., 2019. С.119-143.

26. Ягоднікова В.В. Нейропедагогічний підхід до професійного розвитку педагогів в системі неперервної освіти. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку: матеріали У Всеукраїнської науково-практичної конференції 19 травня 2023. – Одеса: видавець Букаєв Видим Вікторovich. 2023. С.168-173.
27. Ягоднікова В.В., Колесова О.А. Використання ІКТ-технологій в інформаційно-освітньому середовищі в умовах дистанційної освіти. Наукові інновації та передові технології. 2023. № 10(24). С.753-763.

14. Електронні інформаційні ресурси

http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi	Верховна Рада України
www.mon.gov.ua	Міністерство освіти і науки України
https://osvita.odessa.gov.ua/	Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації
www.liga.net	Законодавство, новини, договори...
http://www.znannya.info	Інформаційний портал «Знання»
http://www.osvita.ua	Освітній портал Освіта.UA
http://www.intellect-invest.org.ua	Портал сучасних педагогічних ресурсів
http://www.ukped.com	Українська педагогіка.
http://innovosvita.com.ua/index.php/uk	Інноватика в сучасній освіті
https://itschool.odessaedu.net/uk/site/index.html	Школа у цифровому світі

Наукові бібліотеки

http://www.nbuv.gov.ua/	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
http://www.odnb.odessa.ua/	Одеська національна наукова бібліотека
https://www.biblioteka.od.ua/	Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.С. Грушевського
https://bibloano.oano.od.ua/	Науково-педагогічна бібліотека КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»